

B"H

Likkutei Sichos Source Sheet

Volume 15 | Chaye Sarah | Sicha 2

א

(1) בראשית כ"ד, ב' - ז'.

וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל-עַבְדּוֹ זָקֵן בֵּיתוֹ הַמְשִׁל בְּכָל-אֲשֶׁר-לוֹ שִׁים-נָא יָדְךָ תַּחַת יָרְכִי:

And Abraham said to his servant, the elder of his house, who ruled over all that was his, "Please place your hand under my thigh.

וְאֲשַׁבְּעֶךָ בַּיהוָה אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם וְאֱלֹהֵי הָאָרֶץ אֲשֶׁר לֹא-תִקַּח אִשָּׁה לְבְנִי מִבְּנוֹת הַכְּנַעֲנִי אֲשֶׁר אֲנִי יוֹשֵׁב בְּקִרְבּוֹ:

And I will adjure you by the Lord, the God of the heaven and the God of the earth, that you will not take a wife for my son from the daughters of the Canaanites, in whose midst I dwell.

כִּי אֶל-אֶרֶצִי וְאֶל-מּוֹלַדְתִּי תֵלֵךְ וְלִקַּחְתָּ אִשָּׁה לְבְנִי לִיִּצְחָק:

But you shall go to my land and to my birthplace, and you shall take a wife for my son, for Isaac."

וַיֹּאמֶר אֵלָיו הָעֶבֶד אוֹלֵי לֹא-תֵאבְדָה הָאִשָּׁה לְלֶכֶת אַחֲרַי אֶל-הָאָרֶץ הַזֹּאת הֲשֵׁב אֲשִׁיב אֶת-בְּנִי אֶל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר-יָצֵאתָ מִשָּׁם:

And the servant said to him, "Perhaps the woman will not wish to go after me to this land. Shall I return your son to the land from which you came?"

וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַבְרָהָם הֲשִׁמְרָה לְךָ פֶּן-תָּשִׁיב אֶת-בְּנִי שָׁמָּה:

And Abraham said to him, "Beware, lest you return my son back there.

יְהוָה | אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר לָקַחְנִי מִבֵּית אָבִי וּמֵאֶרֶץ מּוֹלַדְתִּי וְאֲשֶׁר דִּבְרָה לִי וְאֲשֶׁר נִשְׁבַּע-לִי לֵאמֹר לְזָרְעֶךָ אֶתֵּן אֶת-הָאָרֶץ הַזֹּאת הוּא יִשְׁלַח מַלְאָכוֹ לְפָנֶיךָ וְלִקַּחְתָּ אִשָּׁה לְבְנִי מִשָּׁם:

The Lord, God of the heavens, Who took me from my father's house and from the land of my birth, and Who spoke about me, and Who swore to me, saying, 'To your seed will I give this land' He will send His angel before you, and you shall take a wife for my son from there.

(2) רש"י, כ"ד, ז'.

ה' אלהי השמים אשר לקחני מבית אבי: ולא אמר ואלהי הארץ, ולמעלה אמר (פסוק ג) ואשביעך בה' אלהי השמים ואלהי הארץ. אמר לו עכשיו הוא אלהי השמים ואלהי הארץ, שהרגלתיו בפי הבריות, אבל כשלקחני מבית אבי היה אלהי השמים ולא אלהי הארץ, שלא היו באי עולם מכירים בו, ושמו לא היה רגיל בארץ:

The Lord, God of the heavens, Who took me from my father's house: But he did not say, "and the God of the earth," whereas above (verse 3) he said, "And I will adjure you [by the Lord, the God of the heaven and the God of the earth]." He said to him, "Now He is the God of the heaven and the God of the earth, because I have made Him familiar in the mouths of the people, but when He took me from my father's house, He was the God of the heavens but not the God of the earth, because mankind did not acknowledge Him, and His name was not familiar on the earth."

מקורי רש"י

(3) בראשית רבה, פנ"ט, ח'.

וְאֲשָׁבִיעַךְ בְּה' אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם, אָמַר רַבִּי פִּינְחָס עַד שְׁלֹא הוֹדַעְתִּי אוֹתוֹ לְבְרִיּוֹתָיו, אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם, וְכִיּוֹן שֶׁהוֹדַעְתִּי אוֹתוֹ לְבְרִיּוֹתָיו, אֱלֹהֵי הָאָרֶץ. (בראשית כד, ג):

(4) ספרי האזינו, ל"ב, י'.

ימצאהו בארץ מדבר - זה אברהם אבינו...

(Devarim 32:10) "He found him in a desert land": This refers to our father Abraham...

יבוננהו - עד שלא בא אבינו אברהם לעולם, כביכול לא היה הקב"ה מלך אלא על השמים בלבד, שנא' (בראשית כ"ד:ז) ה' אלהי השמים אשר לקחני. אבל משבא אבינו אברהם לעולם - המליכו על השמים ועל הארץ, כענין שנאמר (בראשית כ"ד:ג) ואשביעך בה' אלהי השמים ואלהי הארץ:

"He built Him": Before Abraham came to the world, it seemed (as it were) as if the Holy One Blessed be He were king of the heavens alone, viz. (Ibid. 24:7) "O L-rd, G-d of the heavens, who took me, etc." But when Abraham came to the world, he enthroned Him over heaven and earth, viz. (Ibid. 3) "And I will have you swear by the L-rd, G-d of heaven and G-d of earth."

(5) ילקוט שמעוני כאן רמז ק"ז.

ואשביעך בה' אלהי השמים עד שלא הודעתיו אותו לבריותיו אלהי השמים וכיון שהודעתיו אותו לבריותיו ואלהי הארץ.

ב

(6) רש"י, לך, ט"ז, ב'.

דמשק: לפי התרגום מדמשק היה, ולפי מדרש אגדה שרדף המלכים עד דמשק. ובתלמוד דרשו נוטריקון דולה ומשקה מתורת רבו לאחרים:

Damascus: Heb. דַּמְשֶׁק. According to the Targum, he was from Damascus, but according to the Midrash Aggadah (Gen. Rabbah 44:9) [the meaning is] that he pursued the kings until Damascus. And in our Talmud (Yoma 28b), it (the word דַּמְשֶׁק) is interpreted as a notarikon [acrostic for דוּלָה וּמִשְׁקָה]: he drew and gave to drink from his master's teachings to others.

ד

(7) לך, י"ד, י"ט.

וַיְבָרְכֵהוּ וַיֹּאמֶר בְּרוּךְ אַבְרָם לְאֵל עֲלִיּוֹן קִנְיָה שָׁמַיִם וָאָרֶץ:

And he blessed him, and he said, "Blessed be Abram to the Most High God, Who possesses heaven and earth.

ה

(8) וירא, כ"א, ל"ג.

וַיִּטַּע אֵשֶׁל בְּבֵאֵר שֶׁבַע וַיִּקְרָא שֵׁם יְהוָה אֵל עוֹלָם:

And he planted an eishel in Beer-Sheba, and he called there in the name of the Lord, the God of the world.

(9) רש"י

(10) ויקרא שם וגו': על ידי אותו אשל נקרא שמו של הקב"ה אלוה לכל העולם. לאחר שאוכלים ושותים אומר להם ברכו למי שאכלתם משלו, סבורים אתם שמשלי אכלתם, משל מי שאמר והיה העולם אכלתם:

and he called there, etc: By means of that "eishel", the name of the Holy One, blessed be He, was called "God of the whole world." After they would eat and drink, he would say to them, "Bless the One of Whose [food] you have eaten. Do you think that you have eaten of my [food]? [You have eaten of the food] of the One Who spoke and the world came into being!" - [from Sotah 10a, Gen. Rabbah 54:6]

ו

(11) בראשית ד', כ"ו.

וְלִשְׁתָּ גַם-הוּא יִלְד-בֶּן וַיִּקְרָא אֶת-שְׁמוֹ אֶנֶשׁ אֵז הוּחַל לְקָרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

And to Seth also to him a son was born, and he named him Enosh; then it became common to call by the name of the Lord.

(12) רש"י

אז הוחל: (לשון חולין) לקרא את שמות האדם ואת שמות העצבים בשמו של הקב"ה לעשותן עבודה זרה ולקריתן אלהות:

then it became common: Heb. הוחל, is an expression of חולין profaneness: to name people and idols with the name of the Holy One, blessed be He, to make them idols and to call them deities. — [from Gen. Rabbah 23:7; Baraitha of 49 Methods, quoted in Yalkut Shimoni]

(13) לך י"ב, ה'.

וַיִּקַּח אַבְרָם אֶת-שָׂרִי אִשְׁתּוֹ וְאֶת-לוֹט בֶּן-אָחִיו וְאֶת-כָּל-רְכוּשָׁם אֲשֶׁר רָכְשׁוּ וְאֶת-הַנַּפְשׁ אֲשֶׁר-עָשׂוּ בְּחָרָן וַיֵּצְאוּ לְלֶכֶת אֶרְצָה כְּנָעַן וַיָּבֹאוּ אֶרְצָה כְּנָעַן:

And Abram took Sarai his wife and Lot his brother's son, and all their possessions that they had acquired, and the souls they had acquired in Haran, and they went to go to the land of Canaan, and they came to the land of Canaan.

(14) רש"י

אשר עשו בחרן: שהכניסן תחת כנפי השכינה, אברהם מגייר את האנשים, ושרה מגיירת הנשים, ומעלה עליהם הכתוב כאלו עשאו. ופשוטו של מקרא עבדים ושפחות שקנו להם, כמו (שם לא א) עשה את כל הכבוד הזה, (במדבר כד יח) וישראל עושה חיל, לשון קונה וכונס:

and the souls they had acquired in Haran: whom he had brought under the wings of the Shechinah. Abraham would convert the men, and Sarah would convert the women, and Scripture ascribes to them [a merit] as if they had made them (Gen. Rabbah 39:14). (Hence, the expression עָשׂוּ; lit. that they made.) The simple meaning of the verse is: the slaves and maidservants that they had acquired for themselves, as in [the verse] (below 31:1): "He acquired (עָשָׂה) all this wealth" [an expression of acquisition]; (Num. 24:18): "and Israel acquires," an expression of acquiring and gathering.

ז/ח

(15) תו"א, לך, י"א, א' - ג'.

הנה אברם הוא השכל הנעלם מכל רעיון א"ב ר"ם וצ"ל בבחי' גילוי דהיינו להיות סדר השתלשלות מבחי' חכים ולא בחכמה ידיעה בבחי' ירידה ממדרגה למדרגה עד סוף כו' והתכלית הוא להיות גילוי בבי"ע ג"ע עליון ותחתון תענוג הנבראים שיוכלו לקבל גילוי התענוג כו'.

....

. והנה להיות גילוי זה צ"ל מצות מילה להסיר ערלה היא קליפת נוגה החופפת כו' שלא יהיה לה יניקה שא"א להמשיך בחי' גילוי בעודה שם כ"א כשיעור חיותה כו'. ולכן כתיב אחר מצות מילה כי אב המון גוים שלכאורה אינו מובן מה ענין גוים לכאן אלא שנעשה כח הבירור ע"י גילוי זה כי למה הצדיקים דומים בפני השכינה כנר בפני האבוקה שנכללים בבחי' בטול באבוקה. ואמרו גלו לאדום כו' כי לא גלו אלא כדי

שיתוסף עליהם גרים והן הניצוצות שבק"נ שבמאכלים ומשקים שמתעלים להתכלל בקדושה מפני גילוי שכינה שעיי"ז הם בטלים ונכללים כנר בפני אבוקה כו'. וזהו ענין פ' זו ויאמר ה' אל אברם א"ב ר"ם שיהא יורד ומשתלשל בבחי' גילוי כדי להיות תיקון ובירור כי עד אברם ה' שבה"כ דור המבול כו'. ומאברם מתחיל עולם התיקון לך לך יציאת שם מ"ה המתקן ומברר כו'. וצ"ל ירידה אחר ירידה מא"ב ר"ם בחי' יסוד אבא עד אל הארץ בחי' מל'. אשר אראך. פי' אראה ואגלה אותך בעצמך כלומר שאתה תבא לידי התגלות במצות מילה. והיה שמך אברהם אב המון גוים כו':

והנה לפ"ז היא ירידה להיות מא"ב ר"ם אברהם. אך הענין מה שנתוסף לו ה' הוא ה' עילאה ובזוהר אי' גבי ועבד הלוי הוא. הוא דא עתיקא שהתגלות עתיק הוא בבינה דוקא ולא בחכמה כי חכמה נק' עדן ואין שם התגלות עתיק כי עתיק הוא מקור התענוגים והתענוג הוא למעלה מן החכמה ובחכמה עצמה שהיא בחי' נקודה עדיין לא בא לידי גילוי כ"א ע"י בינה נקודה בהיכלא

נקבה תסובב גבר שמקבלת הארת עתיקא. והענין כנודע שלהיות התפשטו' וירידת המדרגו' הוא דוקא ע"י בחי' ומדרגה יותר עליונה כו':

... ולכן לא נאמר בתורה מעלת אברהם שהיה מאכיל אורחים כו' עד שבא לא"י ולא בחו"ל הגם שכבר היה בן ע"ה כו' אלא שמתחלה אף אם היה עושה לא היה ממשיך כלום ולא היה נוגע ליחוד עליון עד שויאמר ה' אל אברם במאמר זה ויאמר ה' מאציל עליון המשיך אל א"ב ר"ם לך לך כו' להיות ירידה והשתלשלות כו' ואזי נמשך להיות

יחוד עליון תלוי במעשה התחתונים ועיקר גילוי היחוד הוא ע"י התורה. אך האבות עשו הכנה לבחי' התורה כמ"ש ותורה שם בישראל ע"י ישראל. כי ע"י אברהם נמשך קו ימין חסד כו'. וזהו ענין ס' בראשית שאין בו מצות התורה רק פ' אברהם ופ' יצחק כו' שהם קודם התורה והם שהמשיכו להיות בחי' התורה כו':

Avram is the level of Chochma, which is meant to be revealed throughout *Histalshelus*.

Although this is seemingly a descent, the ability to be revealed in all worlds, comes from a deeper level.

This explains why Avraham's deeds are enumerated mainly once he came to the land of Israel, as then he got this enhanced ability.

(Kabbalisticly, this can be seen in the word Avraham. The letters אב רם connote Chochma which is sublime. The additional ה, hints to the higher level bestowed on Avraham, enabling this great descent).

(16) שמות רבה, פי"ב, ג'.

ויאמר ה' אל משה נטה ידך על השמים, הדיא הוא דכתיב (תהלים קלה, ו): כל אשר חפץ ה' עשה וגו', אמר דוד אף על פי שגזר הקדוש ברוך הוא (תהלים קטו, טז): השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם, משל למה הדבר דומה, למלך שגזר ואמר בני רומי לא ירדו לסוריא ובני סוריא לא יעלו לרומי, כך כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם גזר ואמר: השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם, כשבקש לתן התורה בטל גזרה ראשונה ואמר התחתונים יעלו לעליונים והעליונים ירדו לתחתונים, ואני המתחיל, שנאמר (שמות יט, כ): וירד ה' על הר סיני, וכתיב (שמות כד, ט): ואל משה אמר עלה אל ה', הרי כל אשר חפץ ה' עשה בשמים ובארץ וגו'.

The giving of the Torah can be compared to a king who at first closed the borders between two provinces, however at a later date, nullified his decree, and allowed them to mingle freely.